

3. september 2015
/JETSAL

Referat
til
møde i Vækstforum
25. august 2015 kl. 09:00
i NuPark 51, mødelokale F, Holstebro

Mødedeltagere:

Bent Hansen, regionsrådsformand
Erik Flyvholm, borgmester
H. C. Østerby, borgmester
Henrik Gottlieb Hansen, medlem af regionsrådet
Jørgen Gaarde, borgmester
Kirsten Holmgaard, direktør
Lars Aagaard, koncerndirektør
Peer H. Kristensen, direktør
Tina Grangaard, adm. direktør
Ulla Diderichsen, medlem af regionsrådet
Vibeke D. Hansen, adm. direktør
Henrik Leth, observatør, RAR Østjylland
John Hermansen, observatør, RAR Vestjylland

Fra Administrationen deltog:

Jacob Stengaard Madsen, regionsdirektør
Lars Vildbrad, udviklingsdirektør
Bent Mikkelsen, afdelingschef
Pia Fabrin, sekretariatet for vækstforum

Indholdsfortegnelse

Pkt.	Tekst	Side
1	Godkendelse af referat	3
2	Gensidig orientering	4
3	Kortlægning og analyse af det regionale erhvervsfremmesystem - oplæg ved Jens Nyholm, Iris Group	6
4	Høringssvar fra Danmarks Vækstråd til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Midtjylland	10
5	Vækstforums Handlingsplan - vækstplan 2016 - 2020	12
6	Foreløbige resultater af Forprojektet Byinnovation	15
7	Foreløbige resultater fra Big Data forprojektgruppen	19
8	Foreløbige resultater fra forprojekt om Materialestrømme (Affald som ressource)	23
9	Annoncering efter operatør vedrørende innovationsdrevet vækst i virksomheder med særligt fokus på fødevarevirksomheder	27
10	Annoncering efter projektforslag til gennemførelse af initiativet kulturturisme	31
11	Programforslag og annoncering til inklusion på arbejdsmarkedet	34
12	Evaluering af INNO-X Healthcare	40
13	Tema: Kapital	43
14	Eventuelt	46

1-33-87-4-14

1. Godkendelse af referat

Resumé

Vækstforum afholdt møde den 17. juni 2015. Der er ikke indkommet bemærkninger til referatet.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum godkender referat fra mødet den 17. juni 2015.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Referat fra vækstforums møde den 17. juni 2015](#)

1-33-87-4-14

2. Gensidig orientering

Resumé

Der er udarbejdet økonomioversigt med status for de regionale erhvervsudviklingsmidler og EU Strukturfonde i forhold til de ønsker, der fremlægges til annonceringsmateriale.

Det skal bemærkes, at de regionale erhvervsudviklingsmidler er under forudsætning af regionsrådets godkendelse af budgettet for 2016.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum tager punktet til orientering.

Sagsfremstilling

Økonomioversigt

I udkastet til Vækstplan 2016-2020, Handlingsplan 2016-2018 er der skitseret en økonomisk ramme fra erhvervsudviklingsmidlerne og strukturfondene til gennemførelsen af den beskrevne indsats i vækstplanen.

Til mødet den 25. august 2015 bliver der forelagt tre forslag til annonceringsmateriale:

	mio. kr.	REM	ERF	ESF	I alt
1	Annoncering efter operatør vedrørende innovationsdrevet vækst i virksomheder med særligt fokus på fødevarer virksomheder	21,4	30		51,4
2	Annoncering efter projektforslag til gennemførelse af initiativet kulturturisme	4,5	4,5		9
3	Programforslag til inklusion på arbejdsmarkedet	10,0		19,5	29,5
	I alt	35,9	34,5	19,5	

Indstilling om bevilling til konkrete operatører vil blive forelagt Vækstforum til godkendelse.

Beslutning

Bent Hansen orienterede kort om resultatet af økonomiforhandlingerne mellem Regeringen og Danske Regioner. Der kan forventes justeringer i budgettet for Regional Uvikling, og der vil blive orienteret om disse på et kommende møde.

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

1-33-76-23-14-15

3. Kortlægning og analyse af det regionale erhvervsfremmesystem - oplæg ved Jens Nyholm, Iris Group

Resumé

Der er udarbejdet en kortlægning af de regionale erhvervsfremmesystemer i Danmark, der på den ene side viser, at erhvervsfremmesystemet skaber en betydelig værdi for dansk erhvervsliv. På den anden side viser rapporten, at der er nogle betydelige forbedringspotentialer, ikke mindst at der bør stilles nogle klarere forventninger til den lokale erhvervsserviceindsats.

Specifikt i forhold til erhvervsfremmesystemet i Region Midtjylland konkluderer rapporten, at der er få "huller" i indsatsen, men at specielt tilbuddene til iværksættere kan gives et løft.

For erhvervsfremmesystemet i Danmark som helhed konkluderer rapporten, at der bør arbejdes på at reducere antallet af aktører, øge koordinationen mellem den nationale og regionale indsats og at videreudvikle erhvervsfremmesystemet med væksthuse som et naturligt omdrejningspunkt. Herudover er der behov for, at stat og regioner sammen øger fokus på de tværgående udfordringer – adgang til kapital, adgang til højt kvalificeret arbejdskraft i SMV'er samt den offentlige sektors indkøb af innovative produkter.

Vækstforum besluttede på sit møde den 17. juni at drøfte kortlægningen på baggrund af et oplæg fra Jens Nyholm, Iris Group.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum med udgangspunkt i kortlægning af de regionale erhvervsfremmesystemer og oplæg ved Jens Nyholm, Iris Group, drøfter udformningen af erhvervsfremmesystemet i Danmark.

Sagsfremstilling

Kommunernes Landsforening (KL) har i forbindelse med projekt "Danmark i forandring" bedt konsulentvirksomheden IRIS Group om at foretage en kortlægning af de regionale erhvervsfremmesystemer i Danmark. Baggrunden for rapporten er, at Danmark står over for en række markante forandringer og vækstudfordringer.

Samtidig står det klart, at kommuner, regioner og vækstfora hvert år anvender ca. 1 mia. kr. på erhvervsfremme. Hertil kommer, at staten finansierer mange erhvervs- og innovationsfremmeprogrammer, som ligger i naturlig forlængelse af den lokale og regionale indsats.

De regionale erhvervssystemer i Danmark består samlet af ca. 250 operatører, der årligt servicere og hjælper ca. 100.000 iværksættere og virksomheder med at belyse, håndtere og løse vækstudfordringer. De mange operatører er udtryk for et mangfoldigt og specialiseret system, hvor en række operatører hjælper virksomhederne på vej mod vækst.

Formålet med kortlægningen er at belyse, om de mange rammesættere, strategier, operatører og ydelser tilsammen adresserer centrale vækstudfordringer i de enkelte regioners erhvervsliv, og om der er en tilstrækkelig grad af koordination og henvisning mellem operatørerne.

Rapporten konkluderer, at de regionale erhvervsfremmesystemer i høj grad har værdi for dansk erhvervsliv. Mere end 100.000 virksomheder bruger årligt ydelserne, og der er for en række af ydelserne dokumenteret en betydelig effekt blandt brugerne.

Den lokale erhvervsservice

Mere end halvdelen af alle brugere af erhvervsfremmesystemet hører til i den lokale erhvervsfremme, og kommunerne bruger samlet ca. en halv mia. kr. på erhvervsfremme. Rapporten konkluderer, at der ikke er et klart billede af de effekter, som indsatsen har på den lokale vækst, og hvor effektiv den lokale erhvervsservice er til at henvise og stimulere brugen af andre tilbud i erhvervsfremmesystemet.

Kommunerne har desuden en vidt forskellig tilgang til lokal erhvervsservice. Nogle kommuner fokuserer alene på iværksættere og førstartere, mens andre udbyder erhvervsservice til alle virksomheder. Nogle kommuner servicere ikke mere end 20-30 virksomheder årligt, mens andre servicere mere end 1.000 virksomheder. Samtidig ser nogle lokale erhvervsserviceenheder det som deres hovedopgave at henvise virksomheder til det samlede erhvervsfremmesystem, mens andre primært fokuserer på egne ydelser og projekter.

Rapporten konkluderer derfor, at der er behov for en klar stillingtagen til, hvilke forventninger der skal stilles til den lokale erhvervsservice.

Det midtjyske erhvervsfremmesystem

I kortlægningen er opstillet nogle principper for, hvad der kendetegner et velfungerende regionalt erhvervsfremmesystem. Disse er:

- Adresserer erhvervsfremmesystemerne centrale vækstudfordringer i de enkelte regioner?
- Hvor godt kender virksomhederne erhvervsfremmeaktørerne?
- Er erhvervsfremmesystemerne sammenhængende og sømløse?
- Er der klare snitflader og begrænset overlap mellem aktørerne?

Med udgangspunkt i disse spørgsmål svarer rapporten for hver region og for regionerne under ét på, i hvor høj grad erhvervsfremmesystemet i dag lever op til disse principper.

Specifikt for erhvervsfremmesystemet i Region Midtjylland konkluderer rapporten, at der er få "huller" i erhvervsfremmesystemet, men dog at tilbuddene til iværksættere fremstår lidt usammenhængende og uambitiøse set i forhold til, at specielt Aarhusområdet har potentiale til at udvikle et stærkt miljø for videnbaserede iværksættere. Derfor anbefales det, at der oprettes;

- Kreative fysiske mødesteder, hvor iværksættere kan bo, dele viden og matches med investorer.
- Dedikerede acceleratorprogrammer for iværksættere med ekstraordinært vækstpotentiale. Dvs. programmer der kombinerer sparring om forretningsudvikling, mentorservices, netværksopbygning og adgang til kapital.
- En langt mere målrettet indsats for at knytte erfarne erhvervsfolk og investorer til de perspektivrige iværksættere.

Generelt konkluderes, at der skabes for få nye, teknologibaserede vækstvirksomheder, når regionens udgangspunkt tages i betragtning (bl.a. en betydelig offentlig forskning).

Det samlede erhvervsfremmesystem

På tværs af de fem regioner er rapportens overordnede anbefalinger for udviklingen af erhvervsfremmesystemet;

- At arbejdet med at styrke de indbyrdes relationer og det indbyrdes kendskab i erhvervsfremmesystemet fastholdes og intensiveres – med væksthuse som et naturligt omdrejningspunkt.
- At der etableres back office funktioner, hvor alle erhvervsfremmeaktører kan hente aktuel information om alle andre operatører, herunder målgrupper, ydelser og igangværende projekter.
- At koordinationen mellem den nationale og regionale indsats styrkes, især inden for innovationsområdet.
- At der gennemføres et samarbejde mellem staten, regionerne og kommunerne om at reducere antallet af operatører inden for klynge- og netværksområdet.

Herudover er der behov for, at staten og regionerne sammen øger fokus på de tværgående udfordringer – adgang til kapital, adgang til højt kvalificeret arbejdskraft i SMV'er samt den offentlige sektors indkøb af innovative produkter.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen med bemærkning om, at der i det videre arbejde med vækstforums handlingsplan Vækstplan 2016-2020 skal indarbejdes en fokusering på en række af anbefalingerne fra kortlægning af de regionale erhvervsfremmesystemer i Danmark.

Det drejer sig om vidensamarbejdet mellem virksomheder og Aarhus Universitet, Fødevareindsatsen og organiseringen af aktører, etablering af kreative vækstmiljøer, it-indsatsen og betydningen af velkvalificeret arbejdskraft (højtuddannede og faglærte).

Vækstforum ønsker at følge disse indsatser nøje i den kommende periode 2016-2018 med det formål at styrke den midtjyske indsats.

Der skal fortsat sikres en sammenhængende indsats på tværs af regionen og med fokus på det potentiale, der ligger i det internationale perspektiv for de midtjyske virksomheder.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Kortlægning af det regionale erhvervsfremmesystem](#)
- [Kortlægning af det regionale erhvervsfremmesystem - Bilagsrapport](#)

1-33-76-5-13

4. Høringsvar fra Danmarks Vækstråd til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Midtjylland

Resumé

Danmarks Vækstråd har fremsendt sit høringsvar til den regionale vækst- og udviklingsstrategi, som regionsrådet og Vækstforum vedtog den 27. maj 2015 og efterfølgende fremsendte til Danmarks Vækstråd.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum godkender forslag til justering af den regionale vækst- og udviklingsstrategi udarbejdet på baggrund af anbefalinger fra Danmarks Vækstråd.

Sagsfremstilling

Den 2. juli 2015 har Region Midtjylland modtaget det endelige høringsvar vedrørende regionsrådets og Vækstforums udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Midtjylland 2015-2025.

Ifølge lov om erhvervsfremme og regional udvikling skal regionsrådet og Vækstforum følge anbefalingerne fra Danmarks Vækstråd eller i modsat fald forklare sin beslutning.

Anbefalingerne fra Danmarks Vækstråd er overordnet som følger:

1. Det bør i højere grad fremgå, hvilke erfaringer der trækkes på fra tidligere.
2. Sammenhængen mellem udfordringer og de udvalgte styrkepositioner udfoldes, og det udbygges, i hvor høj grad den nye strategi baserer sig på de erfaringer, der er gjort regionalt.
3. Det erhvervspolitiske potentiale inden for sundhedsinnovation udbygges.
4. Det tydeliggøres, hvordan man i praksis vil sikre sig en bedre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af kvalificeret arbejdskraft, herunder også praktikpladser.
5. Vækstforum for Region Midtjylland genovervejer det stærke fokus på produktionserhvervene og opfordrer til, at strategien mere tydeligt også

medvirker til at styrke vækstvilkårene for serviceerhvervene, herunder sammenhængen mellem de to.

6. Der sættes fokus på at udnytte potentialerne inden for øget digitalisering og automatisering, herunder også via kompetenceudvikling for en bred kreds af SMV'er.
7. Vækstforum for Region Midtjylland tydeliggør forholdet mellem udviklingen i den offentlige og den private sektor på det erhvervspolitiske område.
8. Der opstilles kvantificerbare mål for udviklingen i Region Midtjylland, særligt inden for de erhvervspolitiske styrkepositioner.
9. Generelt er der efterspurgt en bedre sammenhæng mellem redegørelsen og den regionale vækst- og udviklingsstrategi.
10. Generelt efterspørges ligeledes, hvilken tilgang der anlægges i forhold til regionens yderområder.

Der er på baggrund af disse anbefalinger udarbejdet et forslag til justeringer af den regionale vækst- og udviklingsstrategi. De konkrete forslag til justeringer fremgår af det vedhæftede notat "Forslag til justering af den regionale vækst- og udviklingsstrategi".

Det justerede udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-2025 er vedhæftet, og efter regionsrådets behandling af sagen vil den regionale vækst- og udviklingsstrategi blive sendt i offentlig høring i otte uger fra ultimo august til ultimo oktober 2015.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Høringssvar fra Danmarks Vækstråd om Midtjyllands REVUS](#)
- [Notat Forslag til justering af den regionale vækst- og udviklingsstrategi](#)
- [Vækst- og udviklingsstrategi - justeret udkast efter høring hos Danmarks Vækstråd](#)

1-33-87-1-15

5. Vækstforums Handlingsplan - vækstplan 2016 - 2020

Resumé

Vækstforum og regionsrådet har i fællesskab udarbejdet den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-2025, som nu har været i høring hos Danmarks Vækstråd og forventes sendt i offentlig høring den 1. september 2015 og otte uger frem.

Vækstforum har ifølge Lov om erhvervsfremme og regional udvikling til opgave at udarbejde en handlingsplan for de erhvervsrettede spor af den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Der foreligger et første udkast til drøftelse i Vækstforum med henblik på en endelig godkendelse på Vækstforums møde den 21. oktober 2015.

Den administrative styregruppe indstiller,

- at** Vækstforum drøfter 1. udkast til Vækstplan 2016-2020,
- at** Vækstforum drøfter indsatsen Fødevarer, delinitiativet "Innovationsdrevet vækst i virksomheder - med fokus på fødevareraktiviteter" med henblik på godkendelse af denne del af Vækstplan 2016-2020 som grundlag for en annoncering af indsatsen, og
- at** Vækstforums drøfter indsatsen Kreative erhverv, it og turisme, delinitiativet "Kulturturisme" med henblik på godkendelse af denne del af Vækstplan 2016-2020 som grundlag for en annoncering af indsatsen.

Sagsfremstilling

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi har fokus på fire indsatsområder Bæredygtig omstilling, Sammenhængende byudvikling, Viden og kompetencer samt Fokuseret vækst. Den regionale strategi skal udmøntes gennem en række politikker og planer: Uddannelsespolitik, kulturpolitik, råstofplan, jordforureningsplan, infrastrukturplan og vækstforums handlingsplan, Vækstplan 2016-2020, for de erhvervsrettede dele af strategien.

Vækstplan 2016-2020

Med Vækstplan 2016-2020 udmønter Vækstforum den erhvervsmæssige del af den første fire års periode af Vækst- og Udviklingsstrategien for Region Midtjylland.

Vækstplanen bygger på de erfaringer og resultater, der er opnået gennem de seneste otte år i Region Midtjylland.

Vækstplanen indebærer et tæt samarbejde med de øvrige regioner og relevante ministerier med henblik på at opnå øget synergi af de erhvervsmæssige investeringer til gavn for virksomhederne.

Der arbejdes fortsat med fokusområdet og med "motorer". Fokusområderne er Fødevarer, Energi og klima, Avanceret produktion, samt Kreative erhverv, it og turisme. Motorerne er Iværksætteri og kapital, Innovation og forretningsudvikling, Viden og kompetencer, Digitalisering samt Internationalisering.

Der er for alle ni indsatsområder beskrevet et udgangspunkt for indsatsen, de udfordringer, som ligger til grund for forslag til initiativer, den forventede effekt, samt økonomi for indsatsområdet.

Økonomi

Vækstplanen beløber sig til i alt 627,1 mio. kr., som med forventet medfinansiering vil indebære en samlet investering på i alt 1,6 mia. kr. til øget innovation, produktivitet, eksport, omsætning og beskæftigelse i de private virksomheder i Region Midtjylland. Midlerne udgøres af 349 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler (REM) for perioden 2016-2018, 370 mio. kr. fra EU Strukturfonde, fordelt med 174 mio. kr. Regionalfondsmidler (ERF) og 196 mio. kr. Socialfondsmidler (ESF) for perioden 2014-2020.

Med udkast til Vækstplan 2016-2020 vil Vækstforum have disponeret 321 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler, således at der resterer 29 mio. kr. til perioden 2016-2018. Tilsvarende vil Vækstforum have disponeret den samlede ramme for Regionalfondsmidlerne, og der vil restere 17 mio. kr. af rammen Socialfondsmidlerne for perioden 2014-2020.

Samlet overblik Initiativ/Mio. kr.	2016				2017				2018				Total			
	REM	ERF	ESF	Andet	REM	ERF	ESF	Andet	REM	ERF	ESF	Andet	REM	ERF	ESF	Andet
Fødevarer	18,7	30,0	0,0	0,0	15,1	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0	0,0	0,0	48,9	30,0	0,0	0,0
Energi og miljø	10,0	6,0	0,0	0,0	13,0	10,0	0,0	0,0	15,3	12,0	0,0	0,0	38,3	28,0	0,0	0,0
Avanceret produktion	1,2	1,0	0,0	0,0	1,3	3,0	0,0	0,0	1,2	3,0	0,0	0,0	3,7	7,0	0,0	0,0
Kreative erhverv, it og turisme	17,4	0,0	0,0	0,0	24,7	0,0	0,0	0,0	13,7	0,0	0,0	0,0	55,7	0,0	0,0	0,0
Iværksætteri og kapital	10,8	6,8	25,3	0,0	9,1	8,8	29,3	0,0	15,6	5,0	32,3	0,0	35,5	20,6	86,8	0,0
Innovation og forretningsudvikling	23,3	15,1	0,0	0,0	22,0	17,3	0,0	0,0	21,1	17,3	0,0	0,0	66,3	49,7	0,0	0,0
Kompetenceudvikling	10,1	0,0	20,0	0,0	8,1	0,0	22,5	0,0	7,6	0,0	20,0	0,0	25,8	0,0	62,5	0,0
Digitalisering	3,5	1,5	0,0	0,0	3,7	1,5	0,0	0,0	3,4	1,5	0,0	0,0	10,6	4,5	0,0	0,0
Internationalisering	6,9	1,7	0,0	0,0	10,5	4,1	0,0	0,0	16,9	4,1	0,0	0,0	34,3	9,9	0,0	0,0
I alt	101,8	62,1	45,3	0,0	107,4	44,7	51,8	0,0	109,9	42,9	52,3	0,0	319,0	149,7	149,3	0,0

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen med bemærkning om, at, sammen med bemærkningerne fra punkt 3 vedr. den regionale erhvervsfremmeindsats, skal etableringen af Apples datacenter i Foulum og det erhvervsmæssige potentiale heri indarbejdes i Vækstplan 2016-2020. Det skal tydeliggøres, at More.Creative er en tværregional indsats.

Jørgen Gaarde orienterede om den kommende strategi for det fælles midtjyske EU-kontor i Bruxelles, hvor bestyrelsen har styrket indsatsen rettet mod hjemtagningen af EU-midler, hvor konkurrencen er tiltagende. Det gælder bl.a. for Horizon 2020-midlerne, hvor Aarhus Universitet er en vigtig strategisk samarbejdspartner. Det blev besluttet at indarbejde forslag om en styrket indsats i forhold til EU i Vækstplan 2016-2020.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Vækstplan 2016-2020, 1. udkast](#)

1-33-76-23-11-14

6. Foreløbige resultater af Forprojektet Byinnovation

Resumé

Forprojektet Byinnovation er en udmøntning af Handlingsplan 2015 og har fokus på de udfordringer og den globale efterspørgsel, som urbaniseringen medfører. I forbindelse med forprojektet er der udarbejdet en rapport "Global City Innovation", hvor dette beskrives, og markedspotentialet skitseres.

Ligeledes er der lavet en foreløbig analyse af, hvorvidt vi i regionen har erhvervskompetencer, når det kommer til byløsninger.

Det helt centrale i forprojektet har været en forprojektgruppe bestående af private virksomheder, brancheorganisationer, kommuner, uddannelses- og videninstitutioner og ministerier. Gruppen har mødtes tre gange henover foråret og debatteret, diskuteret og pointeret barrierer og muligheder for udviklingen og eksport af løsninger til byernes udfordringer og behov - både nationale og globale.

Gruppen er på baggrund af identificerede barrierer og markedsmuligheder kommet med en anbefaling om viderebearbejdning og senere igangsættelse af "Danish City Consortiums - Solving Global Challenges".

Den administrative styregruppe indstiller,

- at Vækstforum tager forprojektets resultater til orientering,
- at Vækstforum godkender, at der arbejdes videre med forslag til mulige initiativer.

Sagsfremstilling

Urbanisering, globalisering og klimaforandringer er elementer, der sætter fokus på byerne og de udfordringer, de står med som resultat af disse. Men selvsamme giver også mulighed for vækst og udvikling. Presset på byerne har givet et behov for strategier, der sætter visioner for en udvikling mod mere bæredygtige, digitale, resiliente og "gode at leve i" byer. Udmøntningen af disse strategier kræver investeringer, og flere fremskrivninger af de globale bymarkeder viser, at der er et enormt potentiale for løsninger, som understøtter den udvikling, der efterstræbes.

Formålet med forprojektet har været at se på byinnovation ud fra en betragtning om, at digitalisering, kreativitet og bæredygtig omstilling er drivende faktorer i udviklingen af efterspurgte løsninger til bymarkeder. Kompetenceområder hvor vi i Danmark er stærke, og som er koblet til eksisterende indsatser på styrkepositioner i Region Midtjylland.

Forprojektet har haft engageret aktører fra de forskellige sektorer både fra ind- og udland, herunder virksomheder fra forskellige brancher og størrelser.

Byinnovation repræsenterer ikke en traditionel styrkeposition som fx fødevarer og energi, men trækker på en lang række forskellige brancher, kompetencer og sektorer. Det betyder, at succes på bymarkedet kræver brede partnerskaber, der kan tænke i helhedsorienterede løsninger. I Danmark har vi vist, at vi både er i stand til at udvikle "gode at leve i" byer og skabe vækst. København var nummer ét på Monocles "Quality of Life Survey" af byer verden over i 2013 og 2014. Ligeledes ligger Danmark højt på bæredygtighedsskalaen – både miljømæssigt og socialt.

Forprojektgruppens arbejde og anbefaling:

Arbejdet i gruppen er baseret på fire antagelser:

1. Region Midtjylland har stærke erhvervs- og forskningsmæssige kompetencer til at udvikle byløsninger
2. Danmark har et stort potentiale for at udvikle og implementere byløsninger
3. Bystrategier sætter retning for det politiske og administrative niveau, og dermed retning for den offentlige efterspørgsel
4. Byernes stigende udfordringer giver nye, og voksende eksisterende markeder for bæredygtige byløsninger

Hovedspørgsmålet til forprojektgruppen var på baggrund af disse: Hvilke barrierer skal overvindes, for at danske løsninger til byer kan udvikles og eksporteres?

Gruppen identificerede flere centrale barrierer for udvikling og eksport af byløsninger, herunder:

- Manglende og besværligt samarbejde og dialog med den offentlige sektor
- Manglende adgang til markedsviden om byernes udfordringer
- Manglende strategisk, progressiv tilgang, hvor man er dagsordensættende
- Virksomheder ser hinanden som konkurrenter, ikke partnere
- Mangel på, at de rette kompetencer og viden er sat i spil
- For lidt fokus på helheden, og for meget fokus på de enkelte produkter
- Mangler at tænke eksport ind i de løsninger, der udvikles lokalt

Dagsorden om udviklingen af bæredygtige byer er der fokus på globalt (jf. Global City Innovation Report). Derfor er gruppen også overbevist om, at vi er nødt til at være skarpe på, hvilke spidskompetencer vi har inden for denne dagsorden. Danmark har en status som førende inden for "liveable" og bæredygtige byer. Denne fortælling er allerede i dag med til at åbne døre til eksportmarkederne, men hvordan får vi sat en dynamo på vores levering af løsninger til de globale bymarkeder?

For at få sat skub i byinnovationsfeltet, har gruppen anbefalet, at der arbejdes videre med initiativet: "Danish City Consortiums - Solving Global Challenges".

Formålet er at få skabt, afprøvet og modnet en metode/platform, hvormed offentlige, civile, videns- og private aktører effektivt kan samarbejde omkring udviklingen af byløsninger, samt sikre en effektiv afsætning af disse danske løsninger og kompetencer. Det handler om at tænke internationalisering ind fra start og blive endnu skarpere på at tænke helhedsorienteret og have 100 pct. forståelse for kundens(byens) behov.

Initiativet vil tage udgangspunkt i én konkret udfordring, som er identificeret hos tre globale fokusbyer, hvor danske partnerskaber har mulighed for at komme med en løsning i verdensklasse. De udvalgte byer skal være byer, hvor der er muligheder og åbninger for, at et dansk konsortium bliver lukket ind til dialog og udvikling, og forhåbentlig salg.

Viden og erfaringer med metoden skal løbende opsamles og arbejdes på at blive skaleret. Dette skal være med til at danne basis for en kompetenceudvikling af centrale aktører inden for byløsninger – både offentlige og private, således at metoden med tiden kan blive økonomisk bæredygtig, og Vækstforum kan lave en exitstrategi på det.

Effekterne af initiativet forventes at være:

- Bæredygtige og smarte løsninger til reelle byudfordringer og behov
- Skabe efterspørgsel fra offentlig side på nytænkende, mere helhedsorienterede byløsninger (modning af indkøbere)
- Styrkelse af kompetencer og brede partnerskaber (offentlig-privat-viden-civil) til udvikling af byløsninger, der matcher kundernes behov (modning af leverandører)
- Øget jobskabelse i Region Midtjylland inden for de involverede brancher
- National og international markedsføring og branding af Region Midtjylland, fx i samarbejde med Invest in Denmark, som innovativ lokalitet for byløsninger

Aktiviteterne i initiativet er tænkt i to faser:

Fase ét pågår i 2016 og kræver en operatør, der kan:

- Kortlægge styrkepositioner i Region Midtjylland, hvilket skal bidrage til udvælgelsen af udfordringen for indsatsen (f.eks. bæredygtig byudvikling, spildevandshåndtering, social inklusion). Dernæst identificere interesserede og kompetente nøglepartnere, der vil indgå i samarbejde omkring udviklingen og internationalisering af en løsning.
- Indgå i samarbejde med eksisterende eksportaktører om at udvælge tre fokusbyer baseret på kriterier som størrelse, udbudsstrategi, kultur/sprog, nærmarked/fjernmarked, byens økonomi, politisk miljø, placering på globale ranglister, adgang til relevante aktører og bystrategier.

Dernæst vil der blive foretaget en stop-go beslutning for at se, hvorvidt der er basis for at forsætte initiativet i 2017, 2018 og 2019.

I den anden fase med start i 2017 skal der arbejdes på at skabe, facilitere og modne partnerskaber mellem de aktører, der er identificeret til sammen at kunne levere en byløsning i verdensklasse på den valgte udfordring. Det handler i høj grad om virksomheder, der allerede har spidskompetencer, men at disse skal tænkes sammen

med andre kompetencer, således at det giver en helhedsløsning fx koblingen mellem asfalt, vand- og sensorteknologi, eller tekstiler, teknologi og bæredygtige bygninger.

Dernæst skal operatøren i samarbejde med relevante eksportaktører få åbnet dørene for partnerskaberne, så der kan skabes relationer, dialog og gerne udviklingsseminarer med udvalgte aktører i fokusbyerne.

Sideløbende skal der opbygges relationer til eksisterende globale bynetværk, såsom C40 og 100 Resilient Cities, for at få viden om, og indsigt i, hvad byer efterspørger og stræber efter, for dermed at opnå en større forståelse af bymarkeder, de udfordringer byerne står overfor, og det byerne har en vilje til at få løst.

” Der er tale om noget nyt, når vi taler om at markedsføre løsninger, og derfor tænker på tværs. Det vil være guld værd for vores ambassader at have sådanne holistiske fortællinger med, når vi markedsfører Danmark overfor udenlandske byer. Muligheden for at introducere den pågældende by for en dansk helhedstænkning, der har virket i Danmark, er meget nyttig og virkningsfuld.” (Chefkonsulent, Tine Hylleberg, Udenrigsministeriet)

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen med bemærkning om, at forprojektgruppens anbefalinger til en indsats skal være langt tydeligere i forhold til den erhvervsmæssige effekt af en eventuel indsats.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [GCI report](#)
- [Deltagere i forprojektgruppen](#)
- [Byinnovation – Baggrund, fakta og kompetencer](#)

1-33-76-23-12-14

7. Foreløbige resultater fra Big Data forprojektgruppen

Resumé

Vækstforum igangsatte på sit møde den 3. december 2014 et forprojekt om Big Data som en udmøntning af Digitaliseringsindsatsen i Handlingsplan 2015. Vækstforum besluttede, at de foreløbige resultater skulle præsenteres på mødet 25. august 2015.

Det centrale arbejde i forprojektet er blevet udført af den nedsatte forprojektgruppe, som består af private virksomheder, videninstitutioner, brancheorganisationer og kommuner (bilag vedlagt). Gruppen har hen over foråret mødtes tre gange og arbejdet på at identificere, hvilke erhvervsfremmeinitiativer Vækstforum skal igangsætte for at forbedre de midtjyske virksomheders muligheder for at udnytte potentialerne i Big Data. På den baggrund foreslår arbejdsgruppen, at der arbejdes videre mod igangsættelsen af to projekter med fokus på Big Data. Et omkring innovativ brug af Big Data og et omkring brugen af Big Data i forhold til at kortlægge materialestrømme i byerne og skabe Cirkulær Økonomiske løsninger på baggrund af dette.

Der er desuden udarbejdet en analyse, som kortlægger den midtjyske it-sektor og it-arbejdsmarked (bilag vedlagt).

Den administrative styregruppe indstiller,

- at Vækstforum tager forprojektets resultater til orientering,
- at Vækstforum godkender, at der arbejdes videre med forslag til mulige initiativer.

Sagsfremstilling

Den stigende digitalisering af samfundet medfører lagring og registrering af enorme datamængder. Den eksplosivt voksende datamængde gør, at Big Data kaldes for det nye råstof, og flere analyser peger på, at indsamling, intelligent udnyttelse og salg af data har et milliard potentiale.

Danmark har et særligt potentiale, da vi har en af verdens mest digitaliserede offentlige sektorer. Dette giver et unikt udgangspunkt for Big Data, herunder Åbne Data. Potentialet i Åbne Data vurderes bl.a. af EU Kommissionen (2012) at rumme et årligt økonomisk potentiale på 140 mia. € i de 27 EU-lande, og er bl.a. en af byggestenene i en Smart City. Danmark kan blive hjemsted eller eksperimentarium for udvikling af nye produkter og services baseret på kreativ anvendelse og kombination af forskellige data – ikke mindst offentlige data (IRIS Group 2013).

Analyser peger samtidig på, at den danske it-forskning ligger godt placeret internationalt inden for Big Data-området. Potentialet bliver imidlertid ikke udnyttet i tilstrækkelig grad i Danmark, da danske virksomheder halter efter i brugen af Big Data i deres forretning.

Forprojektgruppens anbefalinger

Hovedopgaven for forprojektgruppen var at identificere potentialer og barrierer inden for Big Data og udarbejde forslag til erhvervsfremmeinitiativer på området.

Arbejdsgruppen anerkender, at der er et enormt og endnu uforløst forretningspotentiale i Big Data. Og at en indsats med fokus på Big Data ikke kun vil komme IKT-branchen til gode, men være medvirkende til, at alle brancher vil kunne udnytte potentialerne. Ligeledes i forhold til Vækstforums andre initiativer, hvor der allerede er etableret et tæt samarbejde i forhold til Smart Region, Cirkulær Økonomi og Byinnovation. Gruppen appellerer til, at der fokuseres på, hvordan vi kan benytte data fremfor ved kun at fokusere på, hvordan vi kan offentliggøre data. Arbejdsgruppen identificerede centrale barrierer på flere niveauer.

Policyniveau, der er løbende behov for at påvirke områder som data-lovgivning, -udveksling, -rettighed.

Virksomhedsniveau, der er på nuværende tidspunkt en modenhedskløft mellem virksomheder og specialister samt brugen af Big Data. Der er derfor brug for bedre adgang til specialist kompetencer gennem nye partnerskaber, netværk mm., da den fulde udnyttelse af Big Data kræver et sammenspil af kompetencer inden for eks. it, analyse, og nye digitale forretningsmodeller. Ligeledes er der brug for, at virksomhederne i stigende grad får øjnene op for det potentiale, Big Data besidder, så der kan etableres en ledelsesmæssig forankring på området.

Der er behov for viden om, hvordan man bygger forretningsmodeller på dette område, da aktørerne i høj grad handler ud fra learning by doing.

I forhold til det offentlige skal der i fremtidige udbud være et stigende fokus på, at det offentlige kan kræve at få adgang til egne data uden merkost.

Dataniveau, der er brug for et opgør med silokulturen, så data kan begynde at flyde mere frit på tværs af afdelinger og institutioner. Ligeledes skal offentlige og private virksomheder finde de bedste forretningsmodeller for at profitere på at åbne op for deres data. Ved at åbne op vil andre virksomheder kunne byde ind med billigere, bedre eller supplerende løsninger på forskellige udfordringer.

Internet of Things (IoT) anses som en vigtig driver for Big Data.

Gruppen foreslår på baggrund af ovenstående og de mange drøftelser i foråret to erhvervsfremmeinitiativer. Det første skal medvirke til at forbedre de midtjyske virksomheders muligheder for at blive mere datadrevne og udvikle services og produkter baseret på Big Data, herunder styrke virksomhedernes globale konkurrencedygtighed.

Det andet initiativ har et specifikt fokus på materialestrømme og Cirkulær Økonomi. Dels for at fokusere på én af byernes samfundsmæssige udfordringer, og dels fordi det er et område, der anses som let at gå til, og som hurtigt vil kunne give konkrete resultater.

Erfaringerne fra begge initiativer vil efterfølgende kunne skaleres til Vækstforums fokuserede områder.

Initiativerne mangler endnu at blive gennemarbejdet, men præsenteres her i deres nuværende form.

Innovativ brug af Big Data

Formålet med initiativet er at skabe en stigende awareness hos de midtjyske virksomheder i forhold til potentialerne i Big Data. Ligeledes skal initiativet understøtte, styrke og modne offentlige og private virksomheders kompetencer inden for brugen af Big Data fx fokus på indsamling af data, brug af data, udstilling af data og digitale forretningsmodeller og på den baggrund få skabt konkurrencedygtige og innovative produkter og services. Initiativet skal stimulere til nye partnerskaber og bedre adgang til specialist kompetencer inden for området.

De forventede effekter af initiativet er at styrke de midtjyske virksomheders kompetencer i forhold til innovativ og intelligent udnyttelse af Big Data for derigennem at skabe flere danske virksomheder, som baserer deres produkter og services på Big Data. Det ønskes at styrke virksomhedernes globale konkurrencekraft bl.a. ved at identificere de nationale og globale forretningsmuligheder, som Big Data rummer og derigennem også skabe et øget antal arbejdspladser. Det ønskes desuden at skabe konkrete cases, om de danske kompetencer i forhold til udnyttelsen af Big Data som vækstdriver.

Det forventes, at projektet gennemføres i perioden 2016-2018.

Big Data om materialestrømme

Initiativets formål er at levere eksempler på, hvordan der kan indsamles og nyttiggøres data fra forskellige materialestrømme i byerne, herunder udnyttelse af national database fra Grøn Industrisymbiose. Fx kan ressourceeffektivitet, skjulte materialestrømme, energi- og ressourceforbrug mm., blive anskueliggjort og kvantificeret på en meningsfuld måde og derved udnyttes til nye smarte cirkulære løsninger på byernes samfundsmæssige udfordringer.

De forventede effekter af initiativet er at skabe en pull-effekt i forhold til innovative og cirkulær økonomiske løsninger til udfordringer i byerne i dette projekt med fokus på materialestrømme. Målet er, via Big Data, at kunne kortlægge materialestrømme og dernæst skabe innovative og smarte løsninger gennem nye offentlig-private partnerskaber, som kan skabe en markedsposition for danske virksomheder både nationalt og globalt. Samtidig med, at byerne får løsninger, som passer til de specifikke udfordringer de står over for i forhold til håndtering af relevante materialestrømme. Ligeledes er ønsket, at der skabes flere danske arbejdspladser. Det ønskes desuden at skabe konkrete cases om de danske kompetencer i forhold til udnyttelsen af digitalisering og Cirkulær Økonomi til at løse samfundsmæssige udfordringer.

Det forventes at projektet gennemføres i perioden 2016-2018.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Big Data Forprojektgruppe](#)
- [Kortlægning af it-sektoren](#)

1-33-76-23-13-14

8. Foreløbige resultater fra forprojekt om Materialestrømme (Affald som ressource)

Resumé

Vækstforum igangsatte på sit møde den 3. december 2014 et forprojekt om materialestrømme, som sætter fokus på at udnytte affald som ressource. Vækstforum besluttede, at de foreløbige resultater skulle præsenteres på mødet 25. august 2015. Resultaterne viser mulighederne og kompleksiteten i at forløse forretningspotentialerne i affald og restfraktioner. Forslag til initiativer forventes præsenteret for Vækstforum i oktober 2015.

Den administrative styregruppe indstiller,

- at** Vækstforum tager forprojektets resultater til orientering,
- at** Vækstforum godkender, at der arbejdes videre med forslag til mulige initiativer, der forventes præsenteret for Vækstforum i oktober 2015.

Sagsfremstilling

Med baggrund i Handlingsplan 2015 igangsatte Vækstforum på sit møde den 3. december 2014 et forprojekt om materialestrømme, som sætter fokus på at udnytte affald som ressource. Vækstforum besluttede, at de foreløbige resultater skulle præsenteres på møde den 25. august 2015.

Forprojektet gennemføres i 2015 med en forprojektgruppe bestående af repræsentanter fra viden- og brancheorganisationer, uddannelsesinstitutioner, Miljø- og Erhvervsministeriet, kommunerne m.fl.

Forprojektet satte fokus på, hvordan forretningspotentialerne i affald og restfraktioner kan forløses og hvilke overordnede tiltag, der skal til for at udnytte materialer så mange gange som muligt inden de betragtes som affald. Forprojektet er en del Vækstforums indsats på Cirkulær Økonomi. Der er i samarbejde med Erhvervsministeriet og andre regioner arbejdet med at etablere grønne industrisymbioser, og i Vækstforums eget initiativ Rethink Business har en lang række virksomheder arbejdet med at omstille deres virksomhed med fokus på at imødegå ressourceknaphed.

Cirkulær økonomi er en stadig mere anerkendt mulighed for at adressere udfordringerne med ressourceknaphed, adgang til råvarer og svingende priser på råvarer. Cirkulær økonomi søger at bevare råvarernes værdi i flest mulige "loops" og undgå affald. For

virksomhederne giver det mulighed for at reducere omkostningsniveauet, øge innovationskraften og samtidig tage vare på miljøet. Omstilling til cirkulær økonomi giver også mulighed for at skabe nye typer af jobs og nye typer af f.eks. genvindings- og logistik virksomheder.

Både i EU og på nationalt hold i Danmark er der sat fokus på cirkulær økonomi med flere tiltag. Vækstforum vedtog i juni 2015, at man i sin fremtidige indsats vil tage afsæt i sin rolle som foregangsregion på cirkulær økonomi og fremme, at potentialerne i omstilling til cirkulær økonomi forløses. Etablering af værdikædesamarbejder, tværsektorielle, tværdisciplinære og offentlige og private samarbejder understøttes via initiativer.

Centrale resultater fra forprojektet

1. **Forretningspotentiale.** Det er bredt anerkendt, at der ofte er både et innovations- og forretningspotentiale i at arbejde med genanvendelse, genfremstilling af materialer m.m. Samtidig er det meget svært og på flere områder nærmest umuligt på forhånd at udpege, hvilke materialestrømme der har størst forretningspotentiale. Potentialet afhænger af mange faktorer, som f. eks. samarbejde og organisering i og mellem aktørerne i værdikæden og i hvilken udstrækning der allerede i dag foregår genvinding af affald som ressource.
2. **Involvering af alle aktører i værdikæde.** Det er afgørende for at skabe værdi fra langt de fleste materialer, at alle aktører på langs og på tværs af værdikæder er involveret og kan se en forretningsmæssig eller anden værdi i at medvirke til at udnytte affald som ressource.
3. **Værdi for virksomhederne.** Særligt for at involvere virksomheder i aktiviteter er det vigtigt, at virksomhederne oplever en værdi på kort eller længere sigt. Det kan være omkostningsreduktioner, besparelser (f.eks. på materialeindkøb) eller øget indtjening (f.eks. på salg af affald, nyt produkt, forretningsmodel) eller et styrket grønt image i forhold til omverdenen.
4. **Undgå at producere affald.** Det er på sigt nødvendigt ikke kun at se på det affald, der genereres i dag, men at arbejde for helt at undgå at producere og skabe affald. Dvs. fremme design og udvikling af produkter, der kan skilles ad og kun indeholder rene, standardiserede materialer, hvor indholdet kendes eller kan identificeres.
5. **Indsamlings-, tilbagetagings- og oparbejdningssystemer.** Der er brug for flere systemer, som kan være med til at strukturere indsamling, behandling og sortering af affald, så det kan anvendes igen. Bl.a. nye anlæg, som sorterer affald i mængder og kvalitet, der gør det attraktivt økonomisk.
6. **Nye typer virksomheder er nødvendige.** Der mangler "mellemrumsvirksomheder", som kan varetage forskellige roller i værdikæderne, alt afhængig af branche og materiale. Et eksempel er genvindingsvirksomheder, der har en forretning på at købe og bearbejde affald og restfraktioner og derefter sælge videre, f.eks. som sekundær råvare.
7. **Mere viden, forskning og analyse** for at komme tættere på et affaldsfrit samfund. F.eks. mere viden om, hvilke materialer produkter indeholder, og hvordan materialerne (og produkterne) flyder mellem aktører i og på tværs af givne værdikæder.
8. **Mere fokus på aftagerleddet.** I arbejdet med at udnytte affald som ressource har der typisk været mest fokus på den aktør eller led i værdikæden, hvor

affaldet genereres. Fremadrettet bør der sættes større fokus på at identificere og engagere aftagere af affaldet, dvs. mere fokus på markedet for sekundære råvarer og produkter.

9. **Hvordan vælge indsats?** En overvejelse kan være at se på, hvor Danmark kan gøre en forskel eller spille en rolle. Inden for hvilke områder har vi i Danmark tilstrækkelig indflydelse på materialestrømme og materialevalg osv. samt adgang til volume, kvalitet m.v. (jf. problemerne med forretningspotentiale), til at det giver mening at igangsætte aktiviteter. Der kan også vælges at laves mindre demonstrationsprojekter for at vise, at det rent faktisk kan lade sig gøre at gøre en forskel på et givet område med selv en lille indsats.
10. **Kommuner og regioner** har en vigtig rolle at spille på mange niveauer. Der kan indtages en faciliterende rolle for samarbejder mellem aktører, og der kan igangsættes erhvervsudviklingsprojekter inden for materialestrømme. Kommuner og regioner indgår i dag i forskellige værdikæder, hvor der købes og bruges produkter og materialer, som kan tænkes ind i nye kredsløb, f.eks. inden for byggeri og anlæg, tekstil, elektronik. Det kan bl.a. påvirkes med nye indkøbspolitikker med tæt dialog mellem parterne, hvor både det offentlige og virksomhederne får gevinst af samarbejdet.
11. **Hvilke brancher og materialer.** Forprojektgruppen betoner, som nævnt under 1. Forretningspotentiale, det meget vanskelige i at udpege bestemte brancher eller materialer, hvor en given indsats fra Vækstforum vil kunne have størst effekt på forretningspotentiale, indtjening og ressourcebevidsthed. Dog fremhæves fire brancher og materialer med særligt potentiale – Byggeri og anlæg; Plastic; Tekstil samt Organisk affald.
12. **Lovgivning og regulering.** For at udnytte potentialet i at udnytte affald som ressource og få en række af ovennævnte tiltag til at virke, er der behov for lovgivning og regulering på flere områder. Det kan være både lempelser og stramninger i nuværende lovgivning for at gøre det lettere og mere attraktivt at arbejde med affald som ressource. Eksempler kan være mål på EU og nationalt niveau for ressourceproduktivitet og cirkulær økonomi; Indsamlings- og behandlingsstandarder; Hvornår defineres et produkt som affald, og hvilken betydning har det for tilbagetagning og anvendelse; Produktreguleringer inkl. design, garantier.

Forprojektets resultater indarbejdes i forslag til initiativer, som Vækstforum kan igangsætte for at forbedre de midtjyske virksomheders udnyttelse af affald som ressource. Forslag forventes præsenteret på Vækstforums møde den 21. oktober 2015.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen med bemærkning om, at indsatsen rummer et stort potentiale i forhold til at skabe et samarbejde mellem det offentlige system og de små og mellemstore virksomheder.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

1-10-76-4-15

9. Annoncering efter operatør vedrørende innovationsdrevet vækst i virksomheder med særligt fokus på fødevarevirksomheder

Resumé

Der foreligger nu en ny strategi 2016-2020 og handlingsplan 2016-2018 for Vækstforums fødevareresatsning. Strategien bygger på den læring og de mange resultater, der er opnået under den hidtidige satsning i perioden 2010-2015.

Som led i udmøntningen af handlingsplanen for 2016-2018 skal Vækstforum tage stilling til annonceringsmaterialet vedrørende delinitiativet "Innovationssamarbejde som forretningsstrategi", hvor der søges en operatør for perioden 2016-2018. Der skal under initiativet iværksættes og gennemføres minimum 40 innovationssamarbejder, der minimum involverer 120 fødevarevirksomheder.

Der afsættes i den forbindelse en ramme på i alt 30 mio. kr. fra EU' Regionalfond og ialt 21,4 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til gennemførelse af delinitiativet i 2016, 2017 og 2018.

Den administrative styregruppe indstiller,

- at** Vækstforum godkender "Klog hverdagsmad til en verden i forandring" - Strategi for Vækstforums fødevareresatsning 2016-2020 og Handlingsplan for Vækstforums fødevareresatsning 2016-2018,
- at** Vækstforum godkender udkast til annoncering efter en operatør til delinitiativet "Innovationssamarbejde som forretningsstrategi" og
- at** Vækstforum afsætter en ramme på 30 mio. kr. fra EU's Regionalfond og 21,4 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til gennemførelse af ovennævnte initiativ i 2016, 2017 og 2018.

Der tages forbehold for Vækstforums og regionsrådets godkendelse af den regionale Vækst- og Udviklingsstrategi, Vækstforums godkendelse af Vækstplan 2016-2018 samt regionsrådets vedtagelse af budget 2016.

Sagsfremstilling

Vækstforums hidtidige og fremadrettede fødevareresatsning

Vækstforums fødevareresatsning "Klog hverdagsmad" har siden 2010 iværksat en lang række erhvervsudviklingsinitiativer på fødevareområdet med markante resultater til

følge. Både smart specialisation analysen (klyngeanalyse) fra 2013 på fødevareområdet og Vækstpartnerskabsaftalen 2014 mellem regeringen og Vækstforum peger på, at Region Midtjylland har en særlig tyngde erhvervsmæssigt, og at de regionale initiativer på fødevareområdet bør udbredes til virksomheder i andre regioner.

Det overordnede fokus i fødevareresatsningen har været at styrke fødevarerhvervets konkurrenceevne ved at øge innovationskapaciteten i midtjyske fødevarer virksomheder og ved at etablere værdiskabende samarbejder og partnerskaber på tværs af værdikæderne. Dette er en afgørende forudsætning for, at fødevarer virksomhederne kan udnytte det store vækstpotentiale, som udgøres af en stigende international efterspørgsel efter sikre kvalitetsfødevarer samt effektive og bæredygtige fødevarer systemer.

Mere end 2.000 fødevarer virksomheder har til dato deltaget i fødevareresatsningens forskellige aktiviteter, eksempelvis igennem innovationsmiljøet Future Food Innovation, regionale fødevarer netværk, innovationspulje projekter, klyngeprojektet Konsumfisk, Foodbest og Danish Food Cluster.

Jf. vedlagte statusnotat har fødevareresatsningen skabt resultater på flere niveauer. Midtvejsevalueringen fra 2012 og evalueringen af Future Food Innovations pulje til innovationsprojekter fra 2014 konkluderer, at fødevareresatsningens virkemidler fungerer, og at de iværksatte initiativer tilfører virksomhederne værdi, og at især innovationsmiljøet på fødevareområdet skaber resultater for de deltagende virksomheder. Tal fra effektanalyser samarbejdet mellem regionerne og Erhvervsstyrelsen viser, de 55 virksomheder, som har deltaget i fødevarer indsatsen 2007-2010 har skabt 104 jobs, og at indsatsen har bidraget til en øget omsætning, dog er det ikke muligt at give præcise tal for stigningen. Effektanalyse arbejdet vedrører alene indsatsen 2007-2010, og en ny analyse vil opdatere effekten i 2015.

Den nye strategi for fødevareresatsningen fra 2016-2020 afløser den hidtidige strategi fra 2009-2015 og skal bl.a. bruges til at løfte Region Midtjyllands særlige ansvar for at skabe gode rammer for innovation, vækst og samarbejde inden for fødevarerhvervet, også tværregionalt og nationalt. Vækstforums fødevareråd har, med input fra en lang række offentlige og private aktører, udarbejdet vedlagte strategi og handlingsplan. Strategien for fødevarer indgår i Vækstplan 2016-2020, Vækstforums handlingsplan 2016-2018 og udmøntningen af Region Midtjyllands kommende Vækst- og Udviklingsstrategi (VUS).

Annoncering af delinitiativ "Innovationssamarbejde som forretningsstrategi" under Vækstforums Handlingsplan 2016-2018

Der skal under Vækstforums Handlingsplan 2016-2018 på fødevareområdet iværksættes følgende delinitiativ: "Innovationsdrevet vækst i fødevarer virksomheder". Formålet er at sikre et velfungerende system, der undertøtter innovation i fødevarer virksomhederne. Målet er at øge antallet af innovationsaktive små og mellemstore fødevarer virksomheder, for at styrke de deltagende virksomheders vækst i omsætning, værditilvækst og eksport. Det skal ske ved at stimulere til øget innovationssamarbejde mellem virksomheder inden for fødevareområdet og videninstitutioner.

Der er under den hidtidige fødevareresatsning etableret et innovationsmiljø på fødevareområdet, hvor et konsortium af videnaktører i tæt samspil med andre aktører, ordninger og programmer målrettet fødevarer virksomheder hurtigt har kunnet levere den

viden, de kompetencer og samarbejdspartnere, som var nødvendige for at udvikle virksomhedernes vækstambitioner og innovationskapacitet. Det er resultaterne og læringen fra denne indsats, som dette initiativ bygger videre på, så der sikres kontinuitet i innovationsindsatsen over for fødevarevirksomhederne.

Det initiativ, der nu annonceres efter operatør til, supplerer de øvrige eksisterende indsatser på fødevareområdet, som f.eks. GTS'er, innovationsnetværk, diverse støtteprogrammer m.v.

Dette initiativ er målrettet udviklingsorienterede fødevarevirksomheder, der ønsker hjælp til innovationsdrevet vækst, og som har erfaring med samspil med videnaktører og nære omgivelser (kunder, leverandører mv.) eller alene erfaring med samspil med nære omgivelser.

Aktiviteter under initiativet

Der skal under initiativet i den tre-årige periode iværksættes og gennemføres minimum 40 innovationssamarbejder, der involverer minimum 120 virksomheder. Målet er at sikre de bedst mulige rammer for og forløb under innovationssamarbejderne. Opgaverne omfatter:

Rekruttering og vejledning af virksomheder og videninstitutioner, facilitering/sparring vedrørende indhold og hjælp til at finde rette samarbejdspartnere til innovationssamarbejderne, faglig prioritering af ansøgere til samarbejderne, forventningsafstemning blandt parterne forud for samarbejdet. Operatøren skal i forbindelse med rekruttering og sparring med potentielle virksomhedsdeltagere vurdere virksomhedernes innovationspotentiale, parathed og ambitionsniveau i forhold til at indgå i innovationssamarbejder.

Endvidere omfatter opgaverne: Facilitering af innovationsprocessen i innovationssamarbejderne, sparring vedrørende kommercialiseringsfasen af samarbejdet, f.eks. vejledning i forhold til indhold og finansieringsmuligheder i forhold til næste fase af arbejdet, så der sikres enten proof of business, udarbejdes plan for skalering eller plan for direkte implementering af det nye produkt eller idé. Et innovationssamarbejde består af minimum 3 små eller mellemstore virksomheder og 1 videninstitution.

Innovationssamarbejderne udvikler og afprøver en eller flere ideer til et nyt produkt, en ny løsning, nyt forretningsområde eller en ny forretningsmodel med et kommercielt sigte. Der arbejdes primært med radikal innovation, dvs. innovationssamarbejderne sigter på innovation, der er ny enten for markedet eller verden, men ikke ny for virksomheden.

Der er således et stærkt fokus på facilitering før og under innovationssamarbejderne, som er afgørende succesfaktor for at samarbejderne fører til de bedste resultater målt på øget innovation for den enkelte deltagervirksomhed, og dermed mulighed for øget grundlag for øget vækst og flere arbejdspladser.

Der søges en operatør for perioden 1. januar 2016 - 31. december 2018.

Jf. vedlagte annonceringsmateriale annonceres der i åben ansøgningsrunde 26. august - 15. september 2015 efter en operatør. Operatør-ansøgninger behandles på Vækstforums kommende møde i oktober.

Budget og finansiering

Tabel. Budget og finansiering.	
1.000 kr.	2016-18 i alt
<i>Budget</i>	
Pulje til innovationssamarbejder	70.400
Rekruttering, facilitering, sparring	17.000
Budget i alt	87.400
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland	-21.400
EU's Regionalfond	-30.000
Anden medfinansiering (virksomheder og videninstitutioner)	-36.000
Finansiering i alt	-87.400
Total	0

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Strategi og HP Fødevarer 2016-18](#)
- [Annoncering efter operatør til Innovationssamarbejde som forretningsstrategi](#)
- [Statusnotat Vækstforums fødevarsatsning 2010-15 Initiativer, resultater og rationale](#)

1-33-76-23-16-15

10. Annoncering efter projektforslag til gennemførelse af initiativet kulturturisme

Resumé

Aarhus' udnævnelse til Europæisk Kulturhovedstad i 2017 danner udgangspunkt for en ny kulturturismeindsats, som ved at udvikle formidlingen af kulturen i Region Midtjylland og gøre kulturtilbuddene mere tilgængelige for (især) internationale turister, kan tiltrække flere turister og dermed skabe øget vækst.

Den administrative styregruppe indstiller,

- at** Vækstforum godkender annoncering efter projektforslag til gennemførelse af Vækstforums initiativ på kulturturisme i Vækstsplan 2016 - 2020, og
- at** Vækstforum afsætter op til 4,5 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler og 4,5 mio. kr. af EU Regionalfondsmidler i 2015 til gennemførelse af initiativet.

Der tages forbehold for Vækstforums og regionsrådets godkendelse af den regionale Vækst- og Udviklingsstrategi, Vækstforums godkendelse af Vækstplan 2016-2018 samt regionsrådets vedtagelse af budget 2016.

Sagsfremstilling

Aarhus er udnævnt til Europæisk Kulturhovedstad i 2017. For at udnytte effekten heraf er der behov for et særligt initiativ indenfor kulturturismen gennem et tæt samarbejde mellem kulturinstitutioner og turisterhvervet. Målet med kulturturismeindsatsen er at skabe en bedre kobling og samarbejde mellem kultur og turisme i hele regionen - herunder at skabe synergi mellem private virksomheder og kulturelle aktører - og dermed styrke værdikæden således, at turisternes oplevelse bliver så god som mulig. Formidlingen til internationale turister skal udvikles, ligesom eksisterende kulturtilbud i højere grad skal synliggøres for at tiltrække flere især internationale turister og skabe øget indtjening.

Kulturturismeinitiativet indeholder følgende hovedaktiviteter:

- *De store fortællinger:* Formidling af dansk kultur og kulturarv overfor især internationale turister
- *Kommunikation, synlighed og værdikæder:* Gennemførelse af kommunikation og synlighed af regionens kulturtilbud overfor potentielle turister
- *Tilgængelighed og afsætning:* Kulturtilbuddene skal gøres mere tilgængelige og salgsbare bl.a. gennem elektroniske medier m.m.

- *Viden:* Der skal tilvejebringes en større viden om, hvilke oplevelser og kulturtilbud turister efterspørger bl.a. til brug for markedsføring
- *Forankring og evaluering:* Projektet skal forankres gennem etablering af netværk, og der skal gennemføres en evaluering

Med en annoncering umiddelbart efter Vækstforums møde den 25. august 2015 forventes ansøgninger at kunne forelægges Vækstforum på møde den 21. oktober 2015. Det sker med henblik på, at projektperioden kan begynde senest pr. 1. januar 2016, så aktiviteterne er godt i gang inden 2017, hvor kulturhovedstadsprojektet kulminerer.

Baggrund

Det er en del af vækst- og udviklingsstrategien for Region Midtjylland, at samspillet mellem kultur og turisme i forbindelse med Aarhus 2017 skal styrkes for at udvikle turismen og give bedre oplevelser. I Vækstplan 2016-2020 angives der, at Aarhus 2017 skal tiltrække flere internationale turister til gavn for kystturisme, møde- og erhvervsturisme og storbyturisme bl.a. gennem bedre formidling og synlighed. Kulturturismeindsatsen beskrives nærmere i et bilag, der kommer til at indgå i forslag til strategi og handlingsplan for turismen i Region Midtjylland 2016-2020, som forventes behandlet på Vækstforums møde den 21. oktober 2015.

Kulturturismeindsatsen er udarbejdet blandt andet på baggrund af læring fra det tidligere regionale projekt "Rethink 2017 - Kultur, begivenheder og oplevelser", der blev afsluttet med udgangen af 2014. Midtjysk Turisme var ansvarlig for gennemførelse af projektet og har bidraget med viden fra dette i forhold til udvikling af den nye indsats.

Økonomi

Projektet forventes finansieret via Region Midtjylland (i størrelsesordenen 1,5 mio. kr. om året over tre år), EU's Regionalfond – prioritetsakse 1 (i størrelsesordenen 1,5 mio. kr. om året over tre år), anden offentlig medfinansiering og privat medfinansiering fra deltagende virksomheder (i størrelsesordenen 3 mio. kr. om året over tre år). Det vil sige en samlet projektsum på minimum 18 mio. kr. Det forudsættes, at ansøger bidrager med 50 % egenfinansiering til projektet.

Tabel. Budget og finansiering					
1.000 kr.	2015	2016	2017	2018	I alt
<i>Budget</i>					
Udgifter	200	6.000	6.000	5.900	18.100 0
Budget i alt	200	6.000	6.000	5.900	18.100
<i>Finansiering</i>					
Region Midtjylland		-1.500	-1.500	-1.600	-4.600
EU's Regionalfond		-1.500	-1.500	-1.500	-4.500
Øvrig finansiering	-200	-3.000	-3.000	-2.800	-9.000 0
Finansiering i alt	-200	-6.000	-6.000	-5.900	-18.100
Total	0	0	0	0	0

Beslutning

Efter anbefaling fra administrationen besluttede vækstforum at udsætte behandlingen af sagen til det kommende møde i vækstforum den 21. oktober 2015 med henblik på at sikre en sagsfremstilling og et annonceringsmateriale, som tager højde for rammerne for EU Strukturfondsprogrammet 2014-2020.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Annonceringsmateriale](#)
- [Kulturturisme](#)

1-33-76-22-1-15

11. Programforslag og annoncering til inklusion på arbejdsmarkedet

Resumé

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at nedsætte en forprojektgruppe med den opgave at udarbejde et forslag til et regionalt program for øget inklusion af udsatte grupper på det regionale arbejdsmarked.

Forprojektgruppen har prioriteret tre indsatsområder: at få flere virksomheder til at arbejde aktivt med inklusion af udsatte grupper, at udvikle og afprøve nye indslusningsforløb til virksomheder, hvor den enkelte borger er i centrum, og hvor der arbejdes med problemstillinger, som rækker ud over de traditionelle forvaltningsmæssige grænser i den kommunale sagsbehandling samt at yde en mere kvalificeret og specialiseret erhvervsservice målrettet socialøkonomiske virksomheder.

Indsatsen skal ses som et led i udmøntning af EU Socialfondsprogram 2014-2020, hvor 20 % af midlerne er målrettet initiativer vedrørende inklusion via uddannelse og beskæftigelse. Dette programforslag vedrører alene inklusion via beskæftigelse.

Den administrative styregruppe indstiller,

- at** forslag til program vedrørende inklusion på det regionale arbejdsmarked godkendes,
- at** tekst til annoncering efter operatør godkendes, og
- at** Vækstforum afsætter en ramme på 19,5 mio. kr. fra EU's Socialfond til indsatsen og 10 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til gennemførelse af indsatsen i 2016, 2017 og 2018,
- at** Vækstforum vurderer indsatsen ultimo 2018 med det formål at kunne justere en eventuel videreførelse af indsatsen i 2019 og 2020.

Der tages forbehold for Vækstforums og regionsrådets godkendelse af den regionale Vækst- og Udviklingsstrategi, Vækstforums godkendelse af Vækstplan 2016-2018 samt regionsrådets vedtagelse af budget 2016.

Sagsfremstilling

Forprojektgruppen vedrørende inklusion af udsatte grupper på det regionale arbejdsmarked har forholdt sig til tre konkrete opgaver: målgrupper for indsatsen, mulige aktiviteter og krav til operatør.

Det regionale arbejdsmarked har de seneste år været præget af en særlig dobbelthed: der har på den ene side været krise, og mange virksomheder har afskediget medarbejdere. Samtidig har der været efterspørgsel efter særlige kompetencer, som trods krisetider og stigende ledighed er blevet hentet i udlandet. Krav til effektivitet og øget produktivitet er fortsat dominerende i virksomhedernes rekruttering af medarbejdere.

Der er en stor gruppe borgere, som i dag er uden for eller på vej uden for arbejdsmarkedet, enten fordi de af forskellige årsager ikke lever op til virksomhedernes effektivitetskrav, eller fordi de ikke har de rette kvalifikationer. 20 % af arbejdsstyrken i regionen er på offentlig overførselsindkomst (eksklusiv folkepensionister og studerende). Mange undersøgelser viser, at den korteste vej til inklusion på arbejdsmarkedet går gennem private virksomheder, men kun en tiendedel heraf deltager aktivt i inklusionsindsatsen (iflg. en analyse fra Aalborg Universitet). Derfor anbefaler forprojektgruppen, at Vækstforum iværksætter et program, som bidrager til, dels at flere inkluderes på det regionale arbejdsmarked og dermed bidrager til at modvirke den stigende mangel på arbejdskraft, dels at flere private virksomheder inddrages i indsatsen – også fordi det på længere sigt vil gavne dem selv.

Effekter:

- Flere virksomheder inddrages i inklusionsindsatsen, og der spottes flere jobåbninger, bl.a. fordi virksomhedernes opfattelse af en kompetent medarbejder udvides.
- Kommunerne og arbejdsmarkedets parter har større fokus på indsatsen og bliver bedre til at udnytte de relevante jobåbninger ved at samarbejde indbyrdes og med virksomhederne.
- Der kommer flere socialøkonomiske virksomheder via afknopning af offentlige institutioner og mere målrettet rådgivning.
- De socialøkonomiske virksomheder bliver bedre til at overleve og ansætter flere på kanten af arbejdsmarkedet.
- Arbejdskraftudbuddet øges, fordi flere fra målgruppen flyttes ind på arbejdsmarkedet.
- Virksomhederne får nemmere ved at rekruttere den ønskede arbejdskraft.
- Produktiviteten øges, og konkurrenceevnen bedres.

Målgruppe:

Målet for en indsats under socialfondens prioritetsakse 3 er at øge beskæftigelsen blandt personer på kanten af arbejdsmarkedet. Socialfonden støtter alene aktiviteter, der er supplerende i forhold til den ordinære indsats.

Forprojektgruppen anbefaler, at programmet skal målrettes de grupper, som både er langt fra arbejdsmarkedet eller i risiko for at komme det, og som har brug for en øget

indsats, dvs. en indsats ud over den ordinære, for at sikre deres fortsatte eller gentilknytning til arbejdsmarkedet.

Antalsmæssigt ser målgruppen sådan ud:

Mistet retten til offentlig forsørgelse	812
Mistet retten til dagpenge	9.609
Antal førtidspensionister	53.896
Antal førtidspensionister under 35 år	4.729
Antal aktivitetsparate under 35 år	4.661
Etniske drenge under 35 år	1.318
Etniske kvinder over 30 år	2.992

Aktiviteter:

Forprojektgruppen foreslår, at der fokuseres på tre områder:

1. Flere virksomheder skal bidrage til inklusionen af borgere på kanten af eller udenfor arbejdsmarkedet.
2. Indslusningsforløb for borgere på kanten af eller udenfor arbejdsmarkedet skal blive mere effektive og inddrage private virksomheder.
3. En mere kvalificeret og specialiseret erhvervsservice målrettet socialøkonomiske virksomheder.

1. Flere virksomheder skal bidrage til inklusion af borgere på kanten af, eller udenfor arbejdsmarkedet

Det er forprojektgruppens overbevisning, at det at arbejde med inklusion af borgere på kanten af eller udenfor arbejdsmarkedet ikke skal gøres ud fra godgørenhed, men fordi inklusion tilfører virksomhederne værdi på flere niveauer. En aktiv inklusionsindsats i virksomheder er en konkurrenceparameter, som skal betragtes på lige fod med f.eks. de krav, virksomheder skal leve op til på miljøområdet, inklusion tilfører virksomheden en særlig værdi i forhold til intern kultur, markedsføring, salg og i rekrutteringsmæssig sammenhæng. Det er lettere for virksomheder, der tager et socialt ansvar, at rekruttere andre medarbejdere, da mange gerne vil arbejde i de virksomheder. Programmet skal derfor gøre en særlig indsats for at få flere virksomheder til at se dette ikke som en pligt, men som et tilbud om at øge deres konkurrenceevne og afhjælpe mangel på arbejdskraft.

Aktiviteter målrettet virksomhederne vil være:

- Roadshow med deltagelse af foregangsvirksomheder for at inddrage flere virksomheder i indsatsen.
- Etablering af netværk mellem regionale foregangsvirksomheder.
- Udbredelse af budskabet f.eks. via inklusions award, udarbejdelse af Show cases etc.
- Udvikling og afvikling af lokale introduktionsforløb.
- Udvikling og afprøvning af nye modeller for ansættelse af målgrupperne.

- Indsamling og videreformidling af faktuelle oplysninger og vejledning om, hvordan en virksomhed kommer i gang med arbejdet.

2. Indslusningsforløb for borgere på kanten af, eller udenfor arbejdsmarkedet skal blive mere effektive og inddrage private virksomheder.

Der skal afprøves forløb, hvor den enkelte borger er i centrum, og hvor der arbejdes med problemstillinger, som rækker ud over de traditionelle forvaltningsmæssige grænser i den kommunale sagsbehandling, ligesom der skal inddrages private virksomheder i alle forløb. Det er forprojektgruppens intension, at der skal afsættes midler til aktiviteter, der dels ligger udenfor kommunernes normale økonomiske råderum og dels, at de forløb, der skal udvikles og afprøves, skal løse udfordringer for borgeren, som normalt vil være placeret i mindst to forskellige forvaltninger.

Aktiviteter vedrørende indslusningsforløb vil være:

- Udvikling og afprøvning af forløb, der inddrager aktiviteter og mål fra mindst to forvaltninger
- Timer til én person i kommunerne, som skal arbejde mellem forvaltninger, koordinere den individuelle indsats, skabe netværk omkring og med personer på kanten af arbejdsmarkedet
- Udvikling og afprøvning af specielle forløb for dem, som ikke modtager offentlig forsørgelse, men heller ikke er i arbejde eller uddannelse
- Jobmesse målrettet førtidspensionister.

3. En mere kvalificeret og specialiseret erhvervsservice målrettet socialøkonomiske virksomheder

Forprojektgruppen vurderer, at socialøkonomiske virksomheder kan være et supplement til den indsats, de traditionelle virksomheder yder. De socialøkonomiske virksomheder kan være et trin på vejen ud i en traditionel virksomhed, eller de kan være etableret specielt med det formål at skabe beskæftigelse til en konkret målgruppe.

Socialøkonomiske virksomheder bliver som oftest etableret af en person på baggrund af en social indignation, men ofte en person uden interesse for og forståelse af forretningsdrift. Derfor har iværksættere af denne type behov for rådgivning, der tager udgangspunkt i, at virksomheden drives for at løse en social udfordring. Derudover er socialøkonomiske virksomheder ofte relativt små, og arbejdet med borgere på kanten af, eller udenfor arbejdsmarkedet, kan være administrativt tungt, hvorfor virksomhederne kan have behov for udvikling af samarbejdsformer og netværk, hvor disse udfordringer kan drøftes og eventuelt løses i fællesskab.

Aktiviteter målrettet socialøkonomiske virksomheder kan være:

- Rådgivning til socialøkonomiske virksomheder om forretningsforståelse, inklusion, samhandel med det offentlige, samhandel med andre private virksomheder, spredning af indtjeningskilder osv.
- Spinn in, adoption af en privat virksomhed, chef til leje både inden for forretning og HR

-
- Skabe netværk: Mellem socialøkonomiske virksomheder; Kommune/det offentlige og socialøkonomiske virksomheder; Privat virksomhed og socialøkonomiske virksomheder
 - Rådgivning og hjælp til kommunerne til etablering af og anvendelse af socialøkonomiske virksomheder.

Der tilknyttes følgeforskning til hele indsatsen, så der sikres opsamling på viden om effekterne af og erfaringen med de nye tiltag, og aktiviteterne kan tilpasses derefter, når resultaterne skal vurderes og en evt. fortsættelse drøftes. Den vidensopsamling, der sker i følgeforskningen, skal også sikre spredning af programmets resultater, så de kan indarbejdes i den ordinære indsats fremover.

Organisering

Indsatsen skal organiseres i lokale partnerskaber, bestående af alle relevante aktører (jobcenter, lokal erhvervsservice, uddannelsesinstitution, arbejdsmarkedets parter). Partnerskaberne skal tage udgangspunkt i de syv regionale arbejdskraftoplunde, som beskriver geografier, hvor flest borgere både bor og arbejder indenfor. Hvert lokalt partnerskab skal have en leadpartner, og der skal ansættes en faglig projektleder til at sikre både faglig kvalitet og lokal indsigt i indsatsen, men også kobling mellem forskellige aktiviteter i dette program samt sammenhæng til andre programmer. Operatør på programmet skal etablere et regionalt netværk til videndeling og sikring af forsvarlig administration. De lokale partnerskaber iværksætter og vægter de programaktiviteter, der passer ind i lokalområdets øvrige indsatser.

Operatør

Opgaverne for en operatør vil hovedsagelig være af administrativ og styringsmæssig karakter, idet en operatør ikke selv skal være udførende i forhold til programmets aktiviteter. Aktiviteterne vil blive udført af partnere og underleverandører i partnerskaber, som det er operatørens opgave at styre og koordinere. Forprojektgruppen foreslår en operatør, der har stor berøringsflade til alle interessenterne inden for indsatsområdet dvs. både offentlige myndigheder, private aktører, virksomheder og arbejdsmarkedets parter, og som har erfaring med at arbejde i partnerskaber og er uafhængig af myndighedsudøvelse på området

Budget:

Tabel. Budget og finansiering.				
1.000 kr.	2016	2017	2018	I alt
<i>Budget</i>				
Flere virksomheder	2.000	2.000	2.000	6.000
Indslusning	6.000	7.000	7.000	20.000
Socialøkonomiske virksomheder	4.000	4.500	4.500	13.000
Budget i alt	12.000	13.500	13.500	39.000
<i>Finansiering</i>				
EU's Socialfond	6.000	6.750	6.750	19.500
Region Midtjylland	3.000	3.500	3.500	10.000
Kommune/Stat	3.000	3.250	3.250	9.500
Finansiering i alt	12.000	13.500	13.500	39.000
Total	0	0	0	0
* Der findes om muligt anden finansiering til indsatsen end REM				

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen med bemærkning om, at indsatsen skal gennemføres på virksomhedernes præmisser, med udgangspunkt i målgruppens potentiale og med vægt på aktiviteter for målgruppen. Derudover skal der søges sammenhæng til den eksisterende struktur omkring f.eks. VEU centrene og de regionale arbejdsmarkedsråd.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Forslag til INKLUSIONmidt program](#)
- [Annonceringstekst INKLUSIONmidt](#)

1-33-76-23-2-10

12. Evaluering af INNO-X Healthcare

Resumé

I 2013 besluttede Vækstforum at igangsætte pilotprojektet INNO-X Healthcare, der skulle løbe fra 2013-2015. Projektet blev sat i gang på baggrund af, at man gerne ville skabe et bedre fundament for sundhedsinnovation og kompetenceudvikle kommende iværksættere (både sundhedspersonale og privatpersoner), og medarbejdere i virksomheder inden for sundhedsklyngen. Inspirationen til projektet kommer fra Stanford University og deres Biodesign uddannelse, der har fokus på den tværfaglige og behovsdrivne tilgang til innovation. Vækstforums tilgang fra starten var, at man ville give bevilling til initiativet for en to-årig periode, derefter skulle det være selv bærende. INNO-X Healthcare er derfor i proces med at finde fremtidig finansiering og tilpasse sine ydelser. Evalueringen af initiativet indeholder derfor også denne dimension.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum tager evalueringen af INNO-X Healthcare til orientering.

Sagsfremstilling

INNO-X Healthcare 2013-2015 er skabt omkring et partnerskab, hvor hovedaktørerne er Aarhus Universitetshospital, Aarhus Universitet, MedTech Innovation Center og Vækstforum for Region Midtjylland. Der er bevilget i alt 5 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler, og der er opnået finansiering på i alt 11,5 mio. kr. af hovedaktørerne og private virksomheder.

Hovedaktiviteterne i INNO-X Healthcare består af:

BioMedicalDesign uddannelsen, der er en tværfaglig efteruddannelse; Udviklingen af en behovsdatabase, der består af behov identificeret af deltagerne på efteruddannelsen; Facilitere forsknings- og innovationsprojekter på det sundhedsteknologiske felt; Skabe nationalt og internationalt netværk.

Sekretariatet består af projektleder Sys Zoffmann Glud og innovationsleder Martin Vesterby.

Hovedpointer i evalueringen

Evalueringen er foretaget af IRIS Group, juni 2015, og indeholder flere hovedkonklusioner og anbefalinger til indretningen af INNO-X Healthcare fremover.

Det konkluderes at elementer i initiativet er rigtig tænkt og har vist sig at være frugtbare i forhold til formålet. Men det er tydeligt, at det er et initiativ under konstant udvikling, og med en fremtid uden støtte af de regionale erhvervsudviklingsmidler kommer den udvikling langt hen ad vejen til at blive defineret af fremtidige kunders behov.

Initiativet har grundlæggende bevist, at det kan skabe resultater, som på sigt kan lede til både øget innovation på hospitalerne samt til iværksætteri og nye produkter. Men evalueringen viser også, at eksisterer der ikke et stærkt partnerskab og en ledelsesforankring omkring initiativer af denne innovative karakter, så lykkes de ikke, og værdien af nytænkningen bliver ikke realiseret.

BioMedicalDesign uddannelsen, der p.t. har en varighed af 11 måneder på halvtid, er yderst brugbar og givtig for de 16 deltagere (i alt fire teams á fire, hvilket var målsætningen). Den har ført til et ændret mind-set hos deltagerne, og 15 svarer, at de på sigt vil starte som iværksættere, og flere har allerede startet egen virksomhed.

Cirka halvdelen af deltagerne kommer fra sundhedsvæsenet og resten fra virksomheder eller som privatpersoner.

Af de fire teams er der et produkt på vej med en opfindelsesindberetning til Techtrans enheden, de andre tre produktkoncepter er endnu umodne, og i deres helt tidlige faser. Det er svært at skaffe kapital til disse tidlige stadier, og som et spin-off initiativ har INNO-X Healthcare og MTIC etableret crowdfunding initiativet CrowdsWhoCare, som lanceres til august.

Udfordringerne for uddannelsen er, at der er en meget lille målgruppe til uddannelsen, idet den er langvarig og derfor bekostelig både for private og offentlige virksomheder at sende medarbejdere på. Ligeledes har der ikke været foretaget en stærk nok markedsføring af uddannelsen.

Derfor skal det overvejes, hvorledes man kan indrette kortere kurser til hospitals- og kommunalt ansatte for at fremme et mere kvalificeret innovationsarbejde ude på arbejdspladserne. Ligeledes skal det vurderes, hvad der har vist sig mest interessant for private virksomheder og iværksættere - hvordan de bedst muligt kan kompetenceudvikle sig til at kunne identificere, ramme og forstå kundens behov bedre. Erfaringer fra pilotprojektet giver i høj grad svarene på dette.

Det betyder, at INNO-X Healthcare i fremtiden vil udbyde både korte og lange forløb, og forløb til offentlige aktører, hvor iværksætterperspektivet er nedtonet til fordel for, at medarbejdere klædes på til bedre at kunne afdække og validere behov i sundheds- og plejesektoren.

Ligeledes arbejdes der på at gøre uddannelsen til et tilvalgsmodul på flere danske universiteter.

I en database har de fire teams hver især identificeret ca. 200 behov for innovation ude i klinikkerne. Offentlige og private virksomheder kan tilgå databasen og få inspiration til produkt- og servicekoncepter baseret på tværfaglige og forskningsbaserede behov.

Databasen er unik, men kræver stadig en del videreudvikling for at især mindre virksomheder kan få gavn af den.

INNO-X har også haft en aktivitet omkring forsknings- og innovationsprojekter. Dette har haft til hensigt at benytte den tværfaglige og behovsfokuserede tilgang til at stimulere nye forsknings- og innovationsprojekter, både på universitetet og i klinikken. Denne indsats er kun tildels lykkedes, da opgaven har været uklar, og aktiviteten har virket afkoblet fra initiativets øvrige aktiviteter.

Den sidste hovedaktivitet består af netværksdelen. Her har INNO-X været med til at opstarte et europæisk netværk af BioMedicalDesign inspirerede uddannelses tilbud. Netværket er inspireret af et lignende amerikansk netværk, og disse deltager i hinandens aktiviteter.

Det europæiske netværk er ligeledes indgået i samarbejde omkring udarbejdelse af en EU-ansøgning.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

Bilag

- [Evalueringsrapport af INNO-X](#)

1-33-70-7-12

13. Tema: Kapital

Resumé

Adgang til et velfungerende kapitalmarked spiller en afgørende rolle i forhold til nye og innovative virksomheders udviklings- og vækstmuligheder. Da iværksættere er centrale for at få skabt vækst og nye arbejdspladser, er det af afgørende betydning at sikre, at der er tilstrækkelig risikovillig egenkapital og stabile kilder til lånekapital til at støtte udviklingen af innovative virksomheder i specielt de tidlige udviklingsstadier.

Vækstforum har i flere år prioriteret en indsats for at sikre iværksættere adgang til risikovillig kapital. Temadrøftelsen tager således udgangspunkt i erfaringerne fra de hidtidige indsatser, men vil også omfatte de perspektiver og muligheder, der er for en yderligere udvikling af initiativerne.

Den administrative styregruppe indstiller,

at Vækstforum drøfter rammerne for et eventuelt midtjysk initiativ vedrørende kapitalformidling på baggrund af oplæg og erfaringer fra den hidtidige indsats

Sagsfremstilling

Adgang til risikovillig kapital er en af de centrale rammebetingelser, som har betydning for Region Midtjyllands iværksætteraktivitet.

Adgangen til risikovillig og tålmodig kapital har stor betydning for, om unge virksomheder med stort vækstpotentiale kan få finansieret deres investeringer. For mange innovative virksomheder er venturekapital den eneste løsning til at finansiere deres udvikling, idet investeringerne er forbundet med så høj risiko og kompleksitet, at der ikke er andre reelle alternativer. Udfordringen for mange tidlige virksomheder er dog, at de ikke i tilstrækkelig grad har bevist deres forretning til at kunne rejse finansiering fra private investorer.

De fem regioner fik i foråret 2015 gennemført en analyse af kapitalmarkedet. Analysen, som blev gennemført af Deloitte, identificerer flere gaps i markedet, som skyldes markedsfejl og nuværende investeringsvilkår og som betyder, at der ikke investeres tilstrækkeligt i bæredygtige projekter i iværksættervirksomheder.

Da iværksættere er centrale for at få skabt vækst og nye arbejdspladser, er det af afgørende betydning, at adgangen til kapital forbedres. En samlet indsats på kapitalområdet skal sikre, der er tilstrækkelig risikovillig egenkapital og stabile kilder til lånekapital til at støtte udviklingen af innovative virksomheder i specielt de tidlige udviklingsstadier. Herved skal det sikres, at der investeres på et samfundsmæssigt optimalt niveau i udviklingen af nye virksomheder.

Vækstforum har i flere år prioriteret en indsats for at sikre iværksættere adgang til risikovillig kapital, senest indgår både initiativer vedrørende rådgivning og kapital til vækstiværksættere i den regionale vækst- og udviklingsstrategi. På nationalt plan er der ligeledes taget en række initiativer, der skal styrke iværksættere og små og mellemstore virksomheders adgang til kapital. I Vækstpartnerskabsaftalen 2015 mellem regeringen og Vækstforum indgår det således, at der skal samarbejdes om et vækstprogram til iværksættere, Team Vækstdanmark, og at adgangen til risikovillig kapital skal drøftes mellem partnerne.

Team Vækstdanmark er et såkaldt acceleratorprogram, som er en international kendt model til at udvikle de mest lovende iværksættere og vækstvirksomheders forretning. Programmerne består af et intensivt uddannelses- og sparringsforløb, hvor iværksætterne får tildelt en mentor til sparring, deltagelse i kurser og workshops, adgang til eksterne eksperter og adgang til et netværk af venturekapitalselskaber.

Acceleraceprogrammet, som har været anvendt i tilknytning til den Midtjyske Iværksætterfond, er et lignende acceleratorprogram. Der er her opnået meget positive resultater ved at kombinere investeringer i innovative mindre virksomheder og iværksættere med en intensiv træning af selskaberne. Således opnås der et bedre grundlag for at udvælge de selskaber, der skal investeres i, risikoen reduceres og muligheden for succes og vækst øges, fordi der ud over den nødvendige finansiering tilføres betydelige ledelses- og driftsmæssige kompetencer.

Som baggrund for Vækstforums drøftelse af temaet indgår følgende oplæg:

- Præsentation af Nupark, herunder Mårbjerg energi
- Vækstforums arbejde med kapital v/Bent Mikkelsen
- Den Midtjyske Iværksætterfond og Accelerace – status og perspektiver v/Niels Jensen
- Samarbejdet med den private venture – status og perspektiver v/Rasmus Færch

Baggrund

Adgang til et velfungerende kapitalmarked spiller en afgørende rolle i forhold til nye og innovative virksomheders udviklings- og vækstmuligheder. Imidlertid oplever iværksættere og unge virksomheder ofte at blive begrænset i deres vækst- og udviklingsaktiviteter på grund af manglende adgang til kapital.

Det var især vanskeligt for iværksættere at tiltrække risikovillig kapital efter finanskrisen og som følge af det finansieringsgab, der opstod i tiden omkring krisen, igangsatte Vækstforum følgende initiativer:

- Midtjysk Iværksætterfond

-
- InvestorMidt Business Angels Netværk
 - InvestorMidt kapitalcoach

Alle initiativer har skabt meget positive resultater. MIF blev etableret i samarbejde med Færchfonden og Vald. Birn Holding A/S fra Holstebro med et samlet kapitaltilsagn på 100 mio. kr. Alle midler er nu investeret og Fonden har fået en ekstra bevilling på 10 mio. kr. Gennem de øvrige initiativer – det midtjyske Business Angels netværk og kapitalcoachordningen er der yderligere tilført midtjyske iværksættere risikovillig kapital i størrelsesordenen 125 mio. kr.

Herudover findes naturligvis en række markedsaktører, der udbyder lånekapital og egenkapital til iværksættere og etablerede virksomheder. I de tidlige investeringsfaser er det især følgende aktører, der gør sig gældende: innovationsmiljøer, business angels, øvrige regionale fonde og Vækstfonden. Vækstfonden er en statslig investeringsfond, hvis midler primært er rettet mod små og mellemstore perspektivrige virksomheder med risikobetonede udviklingsaktiviteter.

Beslutning

Vækstforum vedtog indstillingen.

Alette Algreen-Ussing, Brian Bech Nielsen, Claus Wistoft, Harald Mikkelsen, Heine Bach, Iver Enevoldsen, Jacob Bundsgaard, Nicolai Hansen, Thor Jensen og Viggo Thinggård var forhindrede i at deltage i punktets behandling.

1-33-87-4-14

14. Eventuelt

Beslutning

Der var ingen bemærkninger.